



MISSAKIT RY  
Annankatu 16 B 28  
00120 Helsinki

---

OIKEUSMINISTERIÖ  
PL 25  
00023 Valtioneuvosto

VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN 2/62/2005 OM/KPO (9.3.2005)  
KANSALLINEN OHJELMA VÄKIVALLAN VÄHENTÄMISEKSI

Miessakit ry on vuodesta 1995 lähtien tehnyt työtä tukeakseen miesten henkistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua yhteiskunnassamme. Tämän lausuntomme perustana ovat erityisesti toimemme perheiden sisäisen vuorovaikutuksen ja väkivallattoman yhteiselämän edistämiseksi, sekä sukupuolten välisen tasa-arvon perusteiden vahvistamiseksi miesten keskuudessa.

Kansallisessa ohjelmassa väkivallan vähentämiseksi nostetaan esiin eräitä keskeisiä väkivaltaan vaikuttavia yhteiskunnallisia syitä kuten syrjäytyminen, mielenterveysongelmien lisääntyminen ja kulttuurin muutos. Ohjelmassa nostettiin esille myös kuusi erityishuomion kohdetta, joissa halutaan saavuttaa painotetusti tulosta. Henkirikoksia, alkoholin negatiivisia vaikutuksia, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, työelämässä esiintyvää väkivaltaa, lapsiin kohdistuvaa ja lasten/nuorten tekemää väkivaltaa sekä kulttuurin ja median väkivallan negatiivisia vaikutuksia halutaan ohjelman avulla erityisesti vähentää.

Väkivallan vähentämiseksi tehtävä ohjelmallinen työ on otettava ilolla vastaan ja kannatamme lämpimästi suurinta osaa ohjelman suosituksista. Haluamme kuitenkin esittää joitakin näkökohtia ohjelmasta – osa niistä kohdistuu ohjelmassa väkivallasta esitettyihin osin ristiriitaisiin tulkintoihin, osa väkivallan tekijöiden hoitoon ja osa ohjelman tasa-arvopoliittisiin painotuksiin.

- **Väkivaltavaikeudet ymmärretään ohjelmassa erityisalueena, josta ei vielä tiedetä paljoakaan.** Lähes kokonaan jää näin hyödyntämättä esimerkiksi psykiatrisen diagnostiikan (esim. DSM-IV) kautta mahdollistuva ymmärrys siitä, minkälaisista vaikeuksista voi olla kyse tapauksissa, joissa ihminen käyttäytyy kanssaihmissiään kohtaan väkivaltaisesti. Diagnostiikka perustuu suureen tieto-, tutkimus ja kokemusvarantoon. Tiedetään esimerkiksi, että väkivallan merkittävä taustatekijä väkivallantekijän elämässä on varhaislapsuudessa koetut häiriöt tärkeimmässä vuorovaikutussuhteessa.
- **Merkille pantavaa kansallisessa ohjelmassa väkivallan vähentämiseksi on myös asetettujen alatyöryhmien selvästikin erilaiset käsitykset väkivallan käyttäytymisen etiologiasta.** Vaikuttaa myös siltä, että alatyöryhmät eivät ota huomioon tai sitten eivät tunne toistensa raporttien sisältöjä. Esimerkiksi suoria vastauksia Naisiin kohdistuva väkivalta -alatyöryhmän kysymyksiin löytyisi Lapsi- ja nuorisoväkivalta -alatyöryhmän tuotoksista.
- Naisiin kohdistuva väkivalta –alatyöryhmän esityksessä on nostettu miesten hoito-ohjelmat yhdeksi naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisykeinoksi. Tässä yhteydessä

haluamme korostaa, että **väkivallan taustalla voi olla monitahoisia vaikeuksia, jotka voivat edellyttää erilaisia hoidollisia interventioita.**

- Hoito-ohjelmissa on usein kyse määräaikaaisista ryhmistä. **Hoito-ohjelmia ei yksistään voi pitää riittävinä ehkäisy- ja hoitokeinona väkivalta –problematiikassa,** jossa väkivallan tausta voi olla monisyinen ja -tasoinen. Hoito-ohjelmia on tutkittu erityisesti USA:ssa, jossa niitä ei ole pidetty erityisen tuloksellisina.
- **Hoito-ohjelmien tms. liittämistä rikosseuraamusjärjestelmään on tarkoin harkittava.** Tämänhetkiset tulokset näyttävät kertovan, ettei näin käynnistetty väkivaltatyö motivoi tekijää. Motivaation puute näyttää liittyvän myös hoito-ohjelmien sisältöön. Tuloksellisin väkivaltatyö alkaa tekijän omasta halusta väkivallattomuuteen ja tähän tahtoon perustuvasta työskentelystä.
- Ohjelmassa keskitytään erityisesti väkivallan vakavien seurausten vähentämiseen, ja esitetyt ehdotukset koskevat lievempääkin väkivaltaa, jos sellaisen ehkäisemisellä voidaan vähentää myös vakavaa väkivaltaa. On huomioitava, että lähes aina vakavan väkivallan taustalla on lievempää väkivaltaa ja että suurin osa väkivallasta on lievempää. **Väkivaltaproblematiikka on syytä nähdä kokonaisuutena väkivaltatyön tulosten parantamiseksi.**
- Ohjelman yhdeksi tavoitteeksi mainitaan naisiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen enemmän ja nopeammin kuin muun (miehiin kohdistuvan) väkivallan, vaikka 70 % henkirikosten uhreista on miehiä (tilastot mainitaan myös ohjelmatekstissä). Vähöksymättä lainkaan naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämistarvetta ja joitakin sen erityispiirteitä, on miesjärjestön pidettävä esillä myös **miehiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyn tarvetta ja erityisesti miespuolisten väkivallan kohteiden asemaa.** Se, että mies on väkivallan tekijä ei pitäisi tehdä hänen uhristaan sukupuolen perusteella eriarvoista.
- Ohjelmassa mainitaan, että rangaistuksen uhka pelottaa *harkitsevaa* väkivallantekijää. On hyvä muistaa, että esim. lähisuhdeväkivallassa teko ei juuri koskaan ole ennalta harkittu. Rankaisunpelko ei siten tunnu estävän näissä tapauksissa väkivallantekoa. **Rangaistuksen ja vastuuttamisen kautta rakentuva väkivaltatyö ei näin muodoin ole ratkaisu väkivaltaisen käyttäytymisen kestävään loppumiseen.**
- Tällä hetkellä rikosten sovittelupalvelua maamme 444 kunnasta käyttää 225. Väestöstä yli kolmasosa on vailla sovittelupalvelua. Enemmistössä niistäkin kunnista, joissa sovittelua järjestetään, sen järjestäminen on annettu jonkin viranhaltijan sivutoimeksi ja järjestelmä koko maassa on erittäin epäyhtenäinen ja sattumanvarainen. Tästä syystä **sovittelusta täytyy säätää lailla.** Syyttäjät lähettävät sovitteluun kaikista lähisuhdeväkivaltatapauksista n. 7 %. Lähisuhdeväkivallan sovittelua koskevan tuoreen tutkimuksen mukaan sovittelu oli enemmistössä tapauksia onnistunut.

Ohjelmassa esitetään myös, että rikosentorjuntaneuvoston yhteyteen perustettaisiin erityinen väkivaltatyötä koordinoiva kansallinen elin. Tämän elimen toimintaa ohjaisi ”väkivaltaneuvosto”. **Miessakit ry on valmis nimeämään edustajansa ko. neuvostoon.**

*Helsingissä 28.4.2005*

MIESSAKIT RY

Arto Tiihonen  
hallituksen puheenjohtaja

Tomi Timperi  
toiminnanjohtaja